

Rondalles al segle XXI, un pastor i un mísser

Rafel Crespí i Ramis
IES BERENGUER D'ANOIA. INCA.

NO hi ha dubte que una de les preocupacions de la gent que estima la nostra cultura popular, en el sentit més universal del terme, és la de la perpetuació de les rondalles mallorquines, o dit d'una altra manera, com pot sobreviure un fragment de la cultura popular que era de transmissió oral i que pertany a una època d'abans de l'electrificació, per tant, molt abans de la generalització de la ràdio, la televisió, i no en parlem de la internet, els GPS, les PDA i altres artilugis que en pocs anys s'han ensofronyat en les nostres quotidianitats.

Molt lluny - i no perquè hagin transcorregut molts d'anys- queden aquells temps en què era tradició, en pujar a Lluc, a més de la visita al cambril de la Verge, el recorregut pels misteris i la berenada a la Font Coberta, passar també per la botiga dels souvenirs i comprar una Rondalla Mallorquina, de les de l'Aplec de Mossèn Alcover. D'aquesta manera - que ara molaria tan poc, com diria el jovent- a ca la meva padrina, que per raons que no vénen al cas exercí de mare subsidiària, arribaren una dotzena curta de toms de les Rondalles i els capvespres sense Play Station 2, sense Xin-Xan ni cap entremaliada criatura mocosa nipona o coreana, passaren, dides i didots, serps de set caps, joanets i bernadets, estels d'or, xalocs i bigalots, Gostiin lladres, Onsos i qualche fauna més dispersa, a poblar la meua imaginació.

I ens feien riure - no sé si la nostra ingenuïtat era més bucòlica- aquelles tirallongues de flamarades dialèctiques que Mossèn Alcover, en el seus dolços deliris, posà en boca d'aquells personatges. I ens feien riure especialment si la lectura provenia del mestre d'escola, del nostre mestre, les tardes hivernenques de fredes grisors. Aquelles paraules, en la boca immaculada del mestre, semblaven la peladura d'un pecat i ens les feien molt més mengívoles. Vaja, com aquests mots - ni que fossin la cresta pecaminosa d'un impropri- que fan servir els pre adolescents i que no entenen de cap bolla.

Una de les preocupacions que crec que han existit al llarg, sobretot, d'aquest darrer quart de segle, ha estat la de com perpetuar aquest llegat tradicional, de transmissió oral, propi d'una societat rural i força impermeable a les mutabilitats mundanes, dins un món totalment oposat al que l'havia congriat i trasmès: una societat d'arrel urbana, comopolita, instantània, amb dates de caducitat amenaçadores a l'anvers de qualsevol producte que genera. Crec que al llarg d'aquests darrers anys se n'han produït diversos intents, de perpetuar la rondallística.

Un dels més reeixits, a parer meu, és el camí que ha trobat A block oferint-nos les seves rondalles interactives. Ara acaben de treure el quart producte un pastor i un mísser. Pens que han millorat els anteriors. Crec que, aquesta Rona-

dalla, ofereix unes quantes possibilitats més que no tenien els anteriors productes. L'estructura continua sent la mateixa: la narració de la Rondalla i una sèrie de jocs interactius. De totes maneres, hi ha un seguit d'innovacions que m'agradaria destacar. S'ofereix la possibilitat de narrar la pròpia rondalla, també és pot treballar la llengua oral enregistrant una sèrie d'embarbussaments que s'ofereixen. La gamma dels jocs és prou variada que pot ser ben útil a diverses etapes educatives, des de l'educació infantil (per exemple, el trenca-closques, que pot ensinistrar l'alumnat en el maneig del ratolí) fins a arribar als primer cicle d'educació secundària obligatòria (per exemple, el joc del "refranç amagat"). A més, el CD ofereix uns enllaços d'interès, així com també, les biografies en forma d'auca de Mossèn Alcover i de Francesc de Borja Moll.

En definitiva, si Mossèn Alcover amb la seva imaginació i el seu esforç va rescatar de la futura inaniació aquest tresor i les poli i les feu mengívoles per a ser enforades en lletra impresa, em sembla molt lícit, coratjós i necessari, l'esforç que fa el col·lectiu A block per oferir-les en un format modern i interactiu. •